

YANGIN SONRASI ZEYTİN AĐACINA NASIL BAKIM YAPILIR?

Dođada tek başına büyüyen zeytin ağaçları toprak ve iklim şartlarına bağlı olarak yaşlandıkça toprak altında oluşturmuş olduğu yumrusu (turp) abiotik stres de denilen don ve yangına karşı sigortasıdır. Özellikle sulamadan yetiştiricilik yapılan zeytin bahçelerinde de yaşlanmaya bağlı olarak yumru oluşumu ve gelişimi söz konusudur. Zeytin ağacı yaşlandıkça yumrunun boyutu da artar.

Yangın nedeniyle zarar gören zeytin ağacında zararlanmanın derecesi yangının şiddetine bağlıdır. Eđer yumrusu yangından veya sıcaklıktan zarar görmemişse toprak üstü organlarının hepsi yansa bile ağaç yeniden hayata dönebilir. Tabii kendi kökü üzerinde değilse, anaç olarak kullanılan çöğür veya deliceden süren sürgünler büyür ve sonra üzerine aşı yapılabilir.

Zeytin ağacında yaş artıkça gövde kalınlığı da arttığı için yangının zararı daha derin olmayabilir. Diđer yandan yüzeysel yangınlarda kalın dallar da zarar görmeyebilmektedir.

Zeytin ağacında bağımsız kök sistemi olduğu için eğer kök sistemi zarar görmemişse gövdenin zarar görmemiş bölümünde sürgün oluşumu söz konusu olabilecektir. Gövdenin geri kalan kısmı zarar görmüş olsa bile zeytin ağacı yaşamına devam edebilmektedir.

Yangından az veya çok zarar görmüş olsa da zeytin bahçesinde ağaçlara hiçbir şey yapmadan beklemek ve imkan varsa sulama yapmak, zarar görmeyen dokulardan yeni sürgünlerin oluşmasını teşvik edebilecektir.

Yağış veya sulama sonrası birkaç hafta içinde sürgün oluşumu söz konusu olduğunda budama noktası tespit edilmiş olacaktır. İşte bu noktadan budama yapılabilecektir.

Sonuç olarak yangından zarar görmüş olan zeytin ağaçlarına:

- 1- Hiçbir işlem yapmadan beklemek gerekir.
- 2- Yağış olmazsa sulama yapmakta fayda vardır.
- 3- Gübrelemeye ihtiyaç yoktur.
- 4- Birkaç hafta için sürgün çıkan nokta budama noktasını göstermektedir.
- 5- Sürgünler belli bir boyuta ulaştıktan sonra artık kuru dallar budanabilir.
- 6- Sürgün veren ağaçlarda yanmış gövdede yanık kısım keskin bir palayla tıraşlanabilir.

Yangını takiben kış mevsiminde budama normal şekilde olacaktır.

Doç. Dr. Mücahit Taha ÖZKAYA
Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi
Bahçe Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi
Zeytindostu Derneđi Bilim Danışmanı

